

A JOGI SEGÍTSÉGNYÚJTÁSRÓL

A jogi segítségnyújtás célja, hogy az állam mindazok jogainak érvényre juttatásához segítséget adjon, akik arra hátrányos helyzetükből kifolyólag egyébként nem lennének képesek.

A Jogi Segítségnyújtó Szolgálat anyagi helyzet alapján dönt a támogatás megengedhetősége kérdésében, de a jogi segítséget nem az állami alkalmazottak nyújtják, hanem a jogi segítői névjegyzékbe felvett ügyvédek, ügyvédi irodák, társadalmi szervezetek.

Az **állami jogi segítségnyújtási szolgáltatások** – az anyagi szempontból rászorultnak tekintendő magánszemélyek körében – jelenleg a következők:

- a) peren kívüli segítségnyújtásként jogi segítőik által végzett jogi szolgáltatások (jogi tanácsadás, okiratszerkesztés és iratbetekintés) engedélyezése;
- b) polgári eljárásokban elsősorban a jogi segítőik által ellátott pártfogó ügyvédi képviselő engedélyezése;
- c) büntető eljárásokban sértett, magánvádló, magánfél, egyéb érdekelt pártfogó ügyvédi képviselő, pótmagánvádló személyes költségmentességének engedélyezése, és ennek keretében pártfogó ügyvédi képviselő biztosítása.

Támogatási kérelem előterjesztése, ügyfélszolgálati tevékenység:

A kérelmet az ügyfélnek – az erre szolgáló nyomtatvány kitöltésével, valamint a szükséges mellékletekkel együtt – a lakóhelye vagy tartózkodási helye, ezek hiányában szálláshelye, illetve munkavégzésének helye szerint illetékes kormányhivatal igazságügyi szolgálatánál (a továbbiakban: területi hivatal) kell személyesen benyújtania, vagy postán megküldenie. A nyomtatvány beszerezhető a területi hivatalokban, illetve letölthető a világhálóról (www.kih.gov.hu). A kérelem előterjesztése illeték- és díjmentes.

A területi hivatalok munkatársai a hatósági feladatukon túlmenően, ügyfélszolgálati tevékenység keretében az egyszerűbb megítélésű ügyekben – a jövedelmi és vagyoni helyzet vizsgálata nélkül, díjmentesen – jogi tanácsot, illetve hatásköri, illetékességi útmutatást adnak az érdeklődők számára.

A JOGI SEGÍTSÉGNYÚJTÁSI TÁMOGATÁSOK:

I. Peren kívüli ügyek

A jogi segítő **peren kívül** ad tanácsot, illetve szerkeszt beadványt, egyéb iratot

- minden olyan jogvitás ügyben amelyben a későbbiekben per lefolytatására kerülhet sor (szükség esetén a keresetlevelet is elkészíti);
  - mindennapi megélhetést érintő kérdésekben (pl: birtokháborítás, lakhatási, nyugdíj, munka-és foglalkoztatási, közüzemi-díj tartozás, végrehajtási ügyek);
  - amennyiben az ügyfél közigazgatási eljárásban vesz részt, és eljárási jogainak, kötelezettségeinek megismeréséhez, jognyilatkozat megtételéhez szükséges a jogi szolgáltatás;
  - bűncselekmény áldozata számára, amennyiben az ezzel összefüggésben keletkezett jog- és érdeksérelem elhárításához szükséges a szakjogászai közreműködés;
  - ha abban a kérdésben van szüksége jogi tanácsadásra, hogy jogainak védelme érdekében mely hatóságnál, szervezetnél, milyen típusú eljárást kell indítania, illetve ilyen eljárás kezdeményezése, vagy az eljárás során jognyilatkozat megtétele érdekében beadványt kell készíteni,
  - polgári vagy büntetőeljárásban rendkívüli jogorvoslati kérelem elkészítéséhez szükséges a segítség;
  - folyamatban lévő bírósági eljárásban, ha a fél eljárási jogainak, kötelezettségeinek megismeréséhez a jogvita peren kívüli lezárásához ez szükséges, feltéve, hogy az eljárásban a fél nem rendelkezik jogi képviselővel, és peres képviselő, vagyis a pártfogó ügyvéd biztosítása nem lenne indokolt.

Kizárt a támogatás például vám, hitelügyekben, valamint ingatlan adásvételi szerződésekben, ez utóbbi alól azonban van két kivétel:

- a lakhatást szolgáló ingatlan elidegenítésére vagy megterhelésére vonatkozóan tanácsadásban részesülhet a rászoruló, illetőleg
- az átmeneti vagy tartós nevelésből kikerülő fiatalok első lakáshoz jutása érdekében a jogi segítő adásvételi szerződést is készíthet.

Peren kívüli támogatás keretében a kérelmező rászorultságától függően az állam megelőlegezi, vagy viseli a jogi segítő díját és költségeit.

II. Peres ügyek

Polgári peres és nemperes eljárásokban a peres felek (a felperes, az alperes, a beavatkozó (perbehívott), a kérelmező és a kérelmezett fél), míg a büntető eljárások bírósági szakaszában a sértett, magánvádló, magánfél, egyéb érdekelt, valamint a pótmagánvádló pártfogó ügyvédi

képviselétét a területi hivatal biztosítja. A képviselő költségeit az állam a fél helyett megelőlegezi, vagy viseli a kérelmező rászorultságától függően.

III. Határon átnyúló ügyek

Magyarország Európai Unióhoz való csatlakozása óta a határon átnyúló jogvitákban is támogatást nyújtunk a 4/2009/EK tanácsi rendelet és a 2003/8/EK irányelv alapján:

- az uniós polgároknak rászorultság alapján a jogérvényesítéshez, illetve
- a magyar állampolgároknak ahhoz, hogy más uniós államok bíróságai előtti eljárásokban eredményesen kérhessenek jogi segítséget, költségmentességet, pártfogó ügyvédet.

A 2003/8/EK tanácsi irányelv az igazságszolgáltatáshoz való hatékony hozzáférés biztosítása céljából költségmentesség igénybevételét kívánja előmozdítani az elegendő forrással nem rendelkező magánszemélyek számára, polgári vagy kereskedelmi ügyekben. Ezáltal a Magyarországon lakóhellyel vagy szokásos és jogszerű tartózkodási hellyel rendelkező fél az Európai Unió valamely más tagállamának bírósága előtti perében költségmentesség és pártfogó ügyvédi képviselő iránti kérelmet terjeszthet elő a Jogi Segítségnyújtó Szolgálat közreműködésével.

Továbbító hatóságként az ügyfél lakóhelye, tartózkodási helye, vagy munkavégzésének helye szerint illetékes területi hivatal terheli a továbbítás költsége, valamint az a fordítási költség, amely a kérelem és mellékleteinek a fogadó állam által megjelölt történő fordításával keletkezett. A fordítási költségek abban az esetben követelhetők vissza az ügyféltől, ha a költségmentesség iránti kérelmét a másik tagállamban elutasítják.

RÁSZORULTSÁGI FELTÉTELEK:

Peren kívüli ügyekben

1. A jogi szolgáltatás díját az ügyfél helyett az állam viseli:

- a) jövedelmi és vagyoni viszonyaira tekintet nélkül azon személy esetében, aki
- aktív korúak ellátására jogosult, vagy aktív korúak ellátásában részesülő közeli hozzátartozójával él közös háztartásban,
  - közgyógyellátásban részesül,
  - átmeneti szállást igénybe vevő hajléktalan,
  - menekült, vagy menekültügyi eljárásban vesz részt,
  - vízumkiadás, tartózkodási vagy letelepedési engedély megszerzésével, honosítással kapcsolatban kér segítséget, és valamelyik felmenője magyar állampolgár vagy az volt,
  - családjában olyan gyermeket gondoz, aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;
  - határon átnyúló tartási ügyekben a 4/2009/EK tanácsi rendelet 46. cikkében meghatározott jogosultként kér az 56. cikk szerinti eljárás lefolytatásához jogi segítséget.
- b) akinek a családjában az egy főre eső havi nettó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét (2013-ban 28.500 forintot);
- c) egyedülálló személy esetében, ha a nettó jövedelme nem haladja meg a nyugdíjminimum 150%-át (2013-ban 42.750 forint);
- d) azon személy számára, akiről külön eljárásban megállapították, hogy bűncselekmény áldozata, és jövedelme nem haladja meg a 183.266 forintot (ez az összeg a 2011. évi nemzetgazdasági bruttó havi átlagkereset 86%-a).

2. A jogi szolgáltatás díját az állam legfeljebb 1 éves időtartamra megelőlegezi azon rászorulóknak esetében, akiknek az egy főre jutó havi nettó jövedelme nem haladja meg a 91.633 forintot (ez az összeg a 2011. évi nemzetgazdasági bruttó havi átlagkereset 43%-a).

Peres ügyekben

1. A pártfogó ügyvéd díját – ha a bíróság a perben annak viselésére nem kötelezte az ellenérdekű felet – az ügyfél helyett az állam viseli:

- a) jövedelmi és vagyoni viszonyaira tekintet nélkül azon személy esetében, aki
- aktív korúak ellátására jogosult, vagy aktív korúak ellátásában részesülő közeli hozzátartozójával él közös háztartásban,
  - közgyógyellátásban részesül,
  - átmeneti szállást igénybe vevő hajléktalan,
  - menekült, vagy menekültügyi eljárásban vesz részt,
  - vízumkiadás, tartózkodási vagy letelepedési engedély megszerzésével, honosítással kapcsolatban kér segítséget, és valamelyik felmenője magyar állampolgár vagy az volt,
  - családjában olyan gyermeket gondoz, aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,

- határon átnyúló tartási ügyekben 21. év alatti jogosultként kér a 4/2009/EK tanácsi rendelet 56. cikk szerinti eljárás lefolytatásához jogi segítséget;
- b) akinek a családjában az egy főre eső havi nettó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét (2013-ban 28.500 forintot);
- c) egyedülálló személy esetében, ha a nettó jövedelme nem haladja meg a nyugdíjminimum 150%-át (2013-ban 42.750 forint);
- d) ha a fél tárgyi költségmentes ügyben lép fel;
- e) azon személy esetében, akit a bíróság személyes költségmentességben részesített.

2. A pártfogó ügyvéd díját az állam legfeljebb 1 éves időtartamra megelőlegezi

- a) azon rászorulóknak esetében, akiknek a havi nettó jövedelme nem haladja meg a 91.633 forintot (ez az összeg a 2011. évi nemzetgazdasági bruttó havi átlagkereset 43%-a);
- b) azon személy számára, akiről külön eljárásban megállapították, hogy bűncselekmény áldozata, és jövedelme nem haladja meg a 183.266 forintot (ez az összeg a 2011. évi nemzetgazdasági bruttó havi átlagkereset 86%-a);
- c) ha a per tárgya alapján a felet tárgyi költségfeljegyzési jog illeti meg.

A peren kívüli jogi szolgáltatás igénybevétele

A peren kívüli jogi szolgáltatást (tanácsadás, iratszerkesztés, iratbetekintés) a jogi segítői névjegyzékbe felvett jogi segítőknél nyújthatják. A szolgáltatás igénybe vehető időtartamát a területi hivatal határozza meg.

Az engedélyező határozat birtokában az ügyfél a peren kívüli támogatás igénybevétele céljából megkeresi az általa kiválasztott jogi segítőt. A jogi segítői névjegyzék a Közigazgatási és Igazságügyi Hivatal honlapján (www.kih.gov.hu) érhető el. Természetesen a területi hivatalok tájékoztatást adnak a névjegyzékben szereplő jogi segítőkről. A jogi segítség gyors és hatékony intézése érdekében feltétlenül indokolt a jogi segítővel előzetesen időpontot egyeztetni. Fontos hangsúlyozni, hogy peren kívüli ügyekben a jogi segítő kirendelésére nincs jogsabályi lehetőség.

Pártfogó ügyvédi képviselő igénybevétele

Főszabály szerint pártfogó ügyvédi képviselő ellátására az ügyfelek adnak meghatalmazást az általuk választott jogi segítőnek. Ugyanakkor a jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvény lehetőséget biztosít arra is, hogy a területi hivatal az ügyfél képviselőre pártfogó ügyvédként jogi segítőt, kivételesen ügyvédet, vagy ügyvédi irodát rendeljen ki:

- Az ügyfél kérelme alapján abban az esetben, ha képviselőt pártfogó ügyvédként jogi segítő nem vállalja, és ez - a határidőkre tekintettel - a jogainak sérelmével járhat. (Az eljárási határidő elmulasztása esetén erre hivatkozással a perben igazolási kérelmet terjeszthet elő.)

- Az ügyfél kérelmére vagy hozzájárulásával akkor, ha az ügy jellegére, vagy a fél körülményeire tekintettel már a támogatás engedélyezésekor valószínűsíthető, hogy képviselő meghatalmazás útján nem biztosítható.

(forrás: <https://www.kih.gov.hu>)